

Πνευματικό Φορτίο Αλλαγής, από τον Εκφυλισμό στην Ανάσταση (Α' Μέρος)

Ανώτερης ποιότητας ιδέες, αντιλήψεις και θεωρίες σε συνδυασμό με την εκπροσώπησή τους από χαρισματικές προσωπικότητες, προσδίνουν στο είναι της ζωής ξεχωριστή και αναβαθμισμένη αξία. Αρκετές φορές, σηματοδοτούν σημεία καμψής στον ρου της ιστορίας της ανθρωπότητας. Σημεία τέλεσης σημαντικών αλλαγών, στα πεδία που επηρέαζε ο συνδυασμός πνευματικότητας και προσωπικότητας. Μια σύνθεση πνευματικού φορτίου με δυναμική ικανή να υπερνικήσει την αδράνεια ή την κίνηση της υποκειμένης σε αλλαγή, πνευματικής μάζας. Όσο περισσότερο συμπαγής και άκαμπτη είναι η προς αλλαγή κατάσταση μάζα, τόσο μεγαλύτερη δυναμική απαιτείται.

Η έλλειψη δυναμικής μπορεί να οδηγήσει προσπάθειες αλλαγής σε αποτυχία ή σε αφάνεια. Η ύπαρξη όμως, μειωμένης σε σχέση με τις απαιτήσεις, δυναμικής μπορεί μεν, να μην επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα, αλλά να αποτελέσει δε, το εφαλτήριο προώθησης τμηματικών ή ολοκληρωτικών επακόλουθων αλλαγών. Μια πιο ισχυρή έκδοση του πνευματικού φορτίου, αν αξιοποιήσει την προεργασία/προετοιμασία των αποδεκτών και των συνθηκών που έχει προηγηθεί, δύναται να αλλάξει την κατάσταση του πνευματικού υποκειμένου. Ακολουθώντας μια τέτοια συνδυαστική διαδρομή αναδύθηκαν στον ανθρώπινο ορίζοντα πολλαπλές αλλαγές, χωρίς όμως, να έχουν πάντα, αγαθά αποτελέσματα στο πνευματικό ισοζύγιο.

Πάντοτε υπήρξαν και συνεχίζουν να υπάρχουν περιπτώσεις εκμετάλλευσης των δημιουργούμενων συγκυριών, υπέρ του ατομικού συμφέροντος και κατά του κοινού καλού. Ακόμη και στην πιο εξιδανικευμένη μορφή κοινωνικής σύμπνοιας και συνεργασίας, την Αθηναϊκή Δημοκρατία, υπήρξαν τέτοιες παρεκτροπές. Δημοφιλή μέλη παρέσυραν την εκκλησία του δήμου σε ολέθριες επιλογές για το σύνολο, προκειμένου να ικανοποιήσουν προσωπικές φιλοδοξίες ή και συμφέροντα. Από την άλλη πλευρά, υπήρξαν και περιπτώσεις που παρά την προηγηθείσα προεργασία/προετοιμασία η αντίσταση στην αλλαγή της πρότερης πνευματικής κατάστασης, ήταν τέτοιας έντασης που απαιτούσε θυσίες των κομιστών της αλλαγής.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η ενσάρκωση και η σωτηριακή παρέμβαση του Υιού του Θεού υπέρ της αλλαγής της κατάστασης, στη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό και τον συνάνθρωπό του. Η θεϊκή παράκαμψη του θρησκευτικό-πολιτικού κατεστημένου των Εβραίων, από τον αναμενόμενο Μεσσία (Χριστού), προκάλεσε την ισχυρή τους αντίδραση ανεβάζοντας τον Σωτήρα τους στον Σταυρό. Κατ' αντιστοιχία ισχυρές ομάδες εντός της ρωμαϊκής επικράτειας που πλήττονταν, από τη διδασκαλία του ευαγγελίου, δίωξαν και κακοποίησαν τους μαθητές του Χριστού. Και σε αυτή την περίπτωση το ατομικό συμφέρον των λίγων υπερίσχυσε τουλάχιστον προσωρινά, του καλού του συνόλου.

Πέρα των λοιπών συγκυριακών στοιχείων (κουλτούρα, κρίσεις, κ.λπ.) που δύνανται να ευνοούν την εκμετάλλευση των αλλαγών ή την αντίσταση σ' αυτές, κύριο αρνητικό ρόλο παίζουν οι προσωπικότητες των θιασωτών αυτών των τάσεων. Πρόκειται για άτομα που βρίσκονται σε θέσεις ισχύος, τους υποστηρικτές/ ακολούθους τους, αλλά και τον συμπαρασυρόμενο απρόσωπο όχλο. Και οι τρεις ομάδες έχουν αναπτύξει στοιχεία στην προσωπικότητά τους που προκρίνουν το ατομικό κοντόφθαλμο συμφέρον έναντι του μακροπρόθεσμου κοινού καλού. Παράλληλα έχουν θρέψει την υπερηφάνεια και την ισχυρογνωμοσύνη τους σε υπέρτατο βαθμό.

Θεωρούν τους εαυτούς τους ως ασθεντίες των αλλαγών είτε για να τις εισαγάγουν οι ίδιοι, είτε για να τις απορρίψουν όταν προωθούνται από άλλους.

Υπό την επίδραση αντίθετων τάσεων, η δυναμική των πνευματικών φορτίων νοθεύεται ή απορροφείται, με συνέπεια **οι συντελεσθείσες αλλαγές να αποκλίνουν κατά πολύ, από τα επιθυμητά αποτελέσματα ή να μην πραγματοποιούνται ποτέ**. Κάποια στιγμή όμως, **η δυσαρέσκεια** περί των αποκλινουσών ή μη πραγματοποιημένων αλλαγών, **ξέφευγε κάθε ελέγχου**. Οδηγούσε συνήθως, **σε βίαιη ανατροπή των κατεστημένων** που επέλεγαν πεισματωδώς να κατηλεύονται ή να αντιστέκονται στις προωθούμενες αλλαγές.

Σε αυτές τις περιπτώσεις τόσο **οι αλλαγές όσο και το αποτέλεσμά τους είχαν στρεβλώσεις** καθώς τα σημάδια της βίας, δεν επέτρεπαν την ανάπτυξη όλων των ευεργετικών χαρακτηριστικών τους. **Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα** στρεβλωτικών αλλαγών αποτελεί **η Γαλλική επανάσταση**. Μια εμπορούμενη αλλαγή στην πνευματική μάζα της γαλλικής κοινωνίας, που **το πνευματικό της φορτίο διέθετε ικανή δυναμική**. **Εμποδίστηκε όμως σθεναρά** από το ηθικά και πνευματικά αποχαυνωμένο αριστοκρατικό κατεστημένο. **Η αλλαγή εντέλει συντελέστηκε βιαίως**, ενσωματώνοντας βάρβαρες εκτροπές εκ διαμέτρου αντίθετες, με τα αγαθά στοιχεία του αρχικού φορτίου.

Το παράδοξο στην τελευταία περίπτωση, είναι ότι το σύνολο των πολιτών της πρώτης Γαλλικής Δημοκρατίας αντιπροσώπευε κατ' αντιστοιχία, **το απαύγασμα δυο αξιολάτρευτων συνόλων**. Της εκκλησίας του Δήμου, ως πολίτες και της εκκλησίας του Θεού, ως χριστιανοί. Μια **σύνθεση αξιακών συνόλων που απέτυχε** να οδηγήσει σε θετική έκβαση την προσπάθεια αλλαγής, **λόγω της απουσίας αξιακών μελών**. Γεγονός που αναδεικνύει την **ανάγκη για κάθε ομάδα - σύνολο, να αποτελείται από μέλη με υγιείς προσωπικότητες**. Απαίτηση που **δύναται να πληρωθεί, μόνο μέσω της ορθής δόμησης ανθρώπινων προσωπικοτήτων**.

Μια διαδικασία η οποία **έχει σχεδόν εκλείψει** από το ανθρώπινο γίγνεσθαι. **Δεν σμιλεύεται πλέον με τέχνη**, μοναδικά, η άμορφη/βάρβαρη πνευματική μάζα του νέου ανθρώπου, αλλά **κλωνοποιείται** με τα εργαλεία της επιστήμης και της τεχνολογίας, και **επικαλύπτεται εξωτερικά με τον αμάλακτο πηλό γνώσης**. Ο σύγχρονος άνθρωπος, **εξωτερικά καλυμμένος με τη φίνα γνωσιακή υπεροχή, εσωτερικά απαιδευτος**, βρίθεται ζωικών ενστικτών. Ένστικτα που στο πνευματικό πεδίο **συγκροτούν αντιαξιακά πνευματικά φορτία στρέβλωσης**, αντί υγιούς αλλαγής. Ενώ στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων σε ατομικό, συλλογικό και παγκόσμιο επίπεδο, **οδηγούν στον ανταγωνισμό, την αντιπαλότητα, τη σύγκρουση και την αλληλοεξόντωση**.

Υπό αυτές τις συνθήκες **η πνευματική μάζα του σύγχρονου κόσμου κινείται** όλο και με μεγαλύτερη ταχύτητα **προς την απανθρωποίηση**. Τα σύγχρονα πνευματικά φορτία **έχοντας εκφυλιστεί εκ συνθέσεώς τους**, αντί να αναστρέψουν ή να επιβραδύνουν την ολίσηση της πνευματικής μάζας, την **επιβραβεύουν διθυραμβικά**. Και η ανθρωπότητα ως ένας άλλος Βαραββάς, **περιμένει την εκτέλεση της δικαίης καταδίκης της**. Εκτός κι αν, **ο από μηχανής Θεός μας διαλλάξει** άλλη μια φορά, **με τον ταπεινό Ναζωραίο**. (Συνέχεια στο επόμενο).

19 Απριλίου 2024
Στέλιος Κάλφας